

Тарас Кузьо: «Коли Юлію Тимошенко виштовхнуть в опозицію, то на рейтингові Віктора Ющенка можна поставити хрест»

Часто політичні прогнози Тараса Кузьо, міжнародного експерта й одного з найавторитетніших знавців Східної Європи, консультанта міністерства міжнародних відносин США, Агенції міжнародного розвитку (USAID) тощо, автора численних публікацій, вражають своєю нестандартністю. Минає час, його прозорливість підтверджується.

Звісно, з думками пана Кузьо можна погоджуватися або ні. Зрештою, редакція також не завжди поділяє думку промовця. Та все ж «Міст» не міг не подати політичний прогноз на події в Україні визнаного експерта, адже його слова привернули увагу ледь чи не всієї діаспори. А вже в наступних номерах ми обов'язково опублікуємо коментарі громадських лідерів стосовно викладеної нижче позиції Тараса Кузьо.

Не так давно в Інституті св. Володимира в Торонто відбулася зустріч професора Тараса Кузьо з українською громадськістю. Темою його доповіді було: «Тимошенко — знову прем'єр-міністр: чого очікувати від цього призначення, відносини між нею й Президентом України». Спершу професор Т. Кузьо констатував, що українська демократія все ще є недосконалою, проаналізував перебіг найбільших подій: президентські вибори-2004, парламентські вибори-2006—2007.

Детальніше зупинився на сьогоднішній Україні. Він назвав незаперечні позитиви: Україна не пішла шляхом придушення опозиційних виступів, як це відбувалося в Грузії, щогірше — у Вірменії; маємо деякі успіхи в розвитку демократії та євроінтеграції; український парламентаризм вистеляє демократичній Україні коротшу дорогу в Європу, ніж президентська форма правління авторитарної Росії; збільшується обсяг інвестицій в Україну тощо. І найголовніше: подано заявку про приєднання України до Плану дій щодо членства в НАТО (ПДЧ), яку розглядатимуть на саміті НАТО в Бухаресті, квітень 2008 р.; уряд Ю. Тимошенко позбувається корупції, зокрема в газовій сфері, стоїть на позиції утвердження законності в державі.

Однак до головних викликів, які допомогли б у внутрішній і зовнішній політиці України зробити великий прорив, не задіяно державну машину. Передовсім ідеться про Президента України, який, головне, блокує заходи Ю. Тимошенко з боротьби з корупцією, проведення вкрай потрібних реформ.

Перший фактор нестабільності України. Причину нинішніх

негараздів України потрібно шукати в самому Вікторові Ющенку, насамперед у його непередбачуваності й невизначеності. Цей відлік ведеться з 2001—2004 років, коли він вагався між прокучмівським режимом і опозицією з її акціями «Україна без Кучми» й «Повстань, Україно»; у 2006 р., коли провадив двоякі перемовини про створення коаліції за участю Р. Безсмертного — із ПРУ, за участю Ю. Єханурова — із БЮТ. Унаслідок цього утворилася антикризова коаліція (ПРУ-СПУ-КПУ), яку йому згодом довелося розпустити.

давній голова виборчого штабу ПРУ. У 2005 р. міністр МВС Юрій Луценко заарештував його першого. У час останньої парламентської кризи В. Ющенко провадив перемовини зі згаданим регіоналом щодо дочасного розпуску парламенту. Саме тоді Президент України обіцяв Б. Колеснікову, що після дострокових парламентських виборів буде створено широку коаліцію. З різних причин цього не сталося. Однак проголошення демократичної коаліції збіглося з врученням державної нагороди (за підписом Президента України) цьому одіозному регіоналові.

Доповідач констатував, що організаторами широкої коаліції стали Р. Богатириєва, Б. Колесніков та голова Секретаріату Президента України Віктор Балого. Дещо про В. Балого:

Відомо, що існує «план Балого», згідно з яким у квітні Віктор Ющенко відправить у відставку Юлію Тимошенко (це станеться вдруге). Звісно, після внесення поправок до Конституції України це зробити складніше, ніж у 2005 році. Єдиний спосіб: розвалити демократичну коаліцію, відкликавши з неї більш ніж половину депутатів НУНС. Тут теж є труднощі, позаяк 30—50 % депутатів підтримують В. Ющенка, а 50—70 % — Ю. Тимошенко.

Першим кроком до реалізації згаданого плану став вихід В. Балого з НУ, слідом за ним — шістьох інших депутатів. Передбачається таке: НУ має залишити 21 народний депутат, відтак — кількість «залишенців» зростає до 37 осіб, тобто більше, ніж

вавши до її відставки суспільну думку. Є ще одна проблема: члени фракції НУНС, що вийшли з НУ, не голосуватимуть у Верховній Раді за прийняття програми уряду Ю. Тимошенко. Виникає колізія, коли не набереться більшості голосів, що стане приводом до відставки Кабміну.

Треба сказати, що дії уряду Ю. Тимошенко піддають нещадній критиці в російських ЗМІ. Днями минає 100 днів від початку його роботи, тож очевидно, що до цієї дати буде поновлено атаку на прем'єр-міністра з боку Росії. І не тільки. Найближчим часом з'ясується, чи буде реалізовано пе-

на ПРУ, центральний адмінресурс і місцева влада не в змозі примусити виборця Сходу й Півдня України проголосувати за В. Ющенка. На жаль, голова Секретаріату зумів переконати Президента України в тому, що тільки він може забезпечити другий термін президентства.

Четвертим фактором нестабільності України є нова конституційна реформа. Нині Президент України прагне повернути собі ті повноваження, які він втратив унаслідок змін до Конституції (2004 р.). Причина цих змін криється в тому, що В. Ющенко як слабка особистість прагне мати

Спогади

Кілька років тому публічна «любов» Ющенка і Тимошенко викликала захоплення у публіці

Нині В. Ющенко — знову архітектор двох коаліцій. Демократичної: із фракціями НУНС та БЮТ у Верховній Раді, призначенням прем'єр-міністром Ю. Тимошенко (БЮТ). Широкої: із секретарем РНБО України Раїсою Богатириєвою (ПРУ) та Секретаріатом Президента України. Унаслідок таких політичних гібридів паралізовано роботу Верховної Ради, зведено до мінімуму продуктивність демократичної коаліції.

Відомо, що в усіх країнах світу державні інституції зразка РНБО виключно дбають про стратегічні інтереси країни, лише в одній Україні — виконують роль опонента урядові.

Непоследовність Президента В. Ющенка підтверджують його відносини з членами ПРУ. Прикладом може бути Борис Колесніков, нещодавно

представник кримінальних угруповань Закарпаття, яке нині іронічно називають «Балогостаном». До речі, на дочасних парламентських виборах не без старань Балого НУНС здобула перемогу в Закарпатській області, єдиній зі всіх областей України.

Варто підкреслити, що лише з допомогою цього високого посадовця русинізм у Закарпатті отримав офіційне визнання, відтепер несучи загрозу територіальній цілісності України.

Про самого Віктора Ющенка. Він виключно зайнятий майбутніми президентськими виборами (6—10 % підтримки електорату!). Усе ще вагається, із ким іти на президентські вибори: БЮТ чи ПРУ. Виглядає на те, що Президент України зупинив свій вибір на ПРУ.

Другий фактор нестабільності України.

половина фракції. Згідно з планом, більшість має проголосувати на зборах за розпуск фракції НУНС (Балого твердить, що знає 22 депутатів, які готові вийти з фракції НУНС), унаслідок чого демократична коаліція розпадеться. Правдою є те, що у фракції НУНС береться певна кількість таких, хто будь-коли перекинеться в інший політичний табір.

Слід констатувати, що Юлію Тимошенко критикує опозиція досить поבלажливо, однак до шаленого наступу на неї залучено майже всі українські ЗМІ. Окрім того, мало не щодня на адресу чинного прем'єр-міністра лунає різка критика, а навіть погрози з боку Президента України та його Секретаріату. Робиться все можливе, щоб публічно дискредитувати чинного прем'єр-міністра, відповідно підготу-

реформатування коаліції, а чи відбудеться поглиблення конфлікту між Ю. Тимошенко та В. Ющенком.

Третій фактор нестабільності України. Повернімося до президентських виборів, а радше, до участі в них Президента України. Останній міг би перемогти на виборах у тому разі, коли б його опонентом був П. Симоненко. Однак В. Ющенкові менше поталанило, ніж його попередникові Л. Кучмі. Нині перед Президентом України є два вибори: перший — із Юлією Тимошенко як прем'єр-міністром, що дасть йому можливість чесно й відкрито перемогти на президентських виборах, другий — із широкою коаліцією за участю ПРУ, де буде задіяно нечесні й брудні технології, що вкінці приведе його до поразки. Бо вся політична маши-

прем'єр-міністра з урізаними повноваженнями, щоб на випадок сильної персоналії йому було легше співпрацювати. Варто зазначити, що єдина партія, яка підтримує такі потягнення Президента України, є НУ.

П'ятий фактор нестабільності України: рівень корупції, який просто зашкалює. Ю. Тимошенко розпочала боротьбу із цим страшним явищем: за два останні місяці митниця дала до державної скарбниці більше грошових надходжень, ніж за весь минулий рік. На черзі — РосУкрЕнерго, який не має свого офісу, штату працівників, зате користується мільярдних прибутків. До речі, частина корупційних грошей іде на підкуп українських політиків і підприємців, а навіть політиків міжнародного рівня. І не дивно, що усунення цього посередника з газового ринку саботується обома сторонами — українською й російською. Що ж до позиції Президента України, то під час останньої поїздки до Москви він зробив усе, щоб залишити старі газові схеми. Напрошується висновок: корупційні оборотки навколо РосУкрЕнерго «криштуються» дуже високими посадовцями.

Перед Україною стоїть нагальне завдання: нейтралізувати газовий тиск Росії. Однак для цього потрібна єдина позиція найвищих посадовців, а також консолідація більшості політичних сил. Поки що в Україні цього не передбачається.

Шостий (він же — перший) фактор нестабільності України: про інші недоліки В. Ющенка. У нього є проблема ген-